

**kinder
ombudsman**

het beste besluit:
geef kinderen invloed

Retouradres: Postbus 93122, 2509 AC Den Haag

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
De staatssecretaris voor Jeugd, Preventie en Sport

Ministerie van Justitie en Veiligheid
De staatssecretaris voor Rechtsbescherming

**Betreft: Inbreng Kinderombudsman Commissiedebat Jeugdbeleid en
Jeugdbescherming dd. 19 juni 2025**

Geachte heer Karremans en geachte heer Struycken,

Op 19 juni gaat u met de Tweede Kamer in debat over Jeugdbeleid en jeugdbescherming. Ten behoeve van dit debat deel ik via deze brief een aantal observaties en reflecties vanuit het kinderrechtenperspectief.

De Kinderombudsman hecht er bijzonder aan deze observaties en reflecties aan u beiden mee te geven aangezien het ministerie van VWS verantwoordelijk is voor de implementatie van de verplichtingen uit het VN Kinderrechtenverdrag (IVRK) in het Europees en Caribisch deel van Nederland. En het ministerie van J&V verantwoordelijk is voor jeugdbescherming.

De observaties en reflecties zien achtereenvolgens op:

1. Jeugdhulp- en bescherming zijn niet in lijn met het IVRK
2. Het stimuleren van het gebruik van de kinderrechtoets door andere ministeries dan VWS
3. Observaties ten aanzien van tekortschietend jeugd- en beschermingsbeleid bij uithuis- en terugplaatsingen

Jeugdhulp- en bescherming en het Kinderrechtenverdrag

Ouders zijn primair verantwoordelijk voor het welzijn en de ontwikkeling van hun kinderen. Als zij er niet in slagen hun kinderen veilig en perspectiefvol op te laten groeien en hun ontwikkeling te stimuleren, heeft de overheid vanuit het IVRK de plicht ouders daarbij te helpen¹. Het jeugd- en beschermingsbeleid moet een uitwerking zijn van die plicht van de overheid jegens kinderen en hun ouders.

Hoewel het beschermen en stimuleren van het welzijn en de ontwikkeling van kinderen dus het uitgangspunt is van het jeugdbeleid- en bescherming, blijkt uit de geagendeerde punten dat door dit beleid meerdere kinderrechten onder druk staan. En dat het huidige beleid soms zelfs het welzijn en de ontwikkeling van kinderen in de weg staat. In eerdere zorgenbrieven, wetsadviezen en onderzoeken van de Kinderombudsman, heb ik u hierop gewezen en aanbevelingen gedaan en adviezen gegeven hoe het beleid in lijn kan worden gebracht met het Kinderrechtenverdrag.

Ik vraag u als verantwoordelijke bewindspersonen dan ook gehoor te geven aan de aanbevelingen die ik in deze eerdere adviezen, aanbevelingen en

Pagina 1/4

Datum
13 juni 2025

Onderwerp
Inbreng Kinderombudsman
commissiedebat 19 juni 2025

Ons nummer
2248543

Uw brief
-

Uw kenmerk
-

Kinderombudsman
Bezuidenhoutseweg 151
2594 AG Den Haag

Postbus 93122
2509 AC Den Haag

T 070 356 35 63
info@kinderombudsman.nl
www.kinderombudsman.nl

*De Kinderombudsman
is onderdeel van de
Nationale ombudsman*

¹ Artikel 18 IVRK

onderzoeken heb gedaan om het jeugdbeleid- en bescherming in lijn te laten zijn met het IVRK.

Pagina 2/4

Ons nummer

2248543

Het gebruik van de Kinderrechtentoets ter voorkoming van wetgeving of beleid dat een negatieve impact heeft op het welzijn en de ontwikkeling van kinderen en op hun ouders

In sommige gevallen moet jeugdhulp en/of bescherming ingezet worden omdat ouders de verantwoordelijkheid voor het welzijn en ontwikkeling van hun kinderen niet meer kunnen bieden omdat beleid of wetgeving negatief uitpakt op hun leven. Denk bijvoorbeeld aan de fraudewetgeving ten aanzien van de kinderopvangtoeslag maar ook het herstelbeleid ten aanzien van de aardbevingsschade in Groningen.

Afgelopen december heeft de Kinderombudsman de Kinderrechtentoets ontwikkeld die als doel heeft te voorkomen dat wetgeving of beleid negatieve impact heeft op het welzijn en ontwikkeling van kinderen. Dit geldt nadrukkelijk ook voor wetgeving en beleid dat op het eerste gezicht niets met kinderen te maken heeft zoals bijvoorbeeld de voornoemde fraudewetgeving en het beleid ten aanzien van de aardbevingsschade in Groningen.

U bent voortvarend bezig deze kinderrechtentoets in gebruik te nemen ten aanzien van wetgeving en beleid waar u vanuit uw ministerie verantwoordelijk voor bent. Zo denkt de Kinderombudsman op dit moment met u mee over de toepassing van de Kinderrechtentoets in het traject rondom de oplossingsrichtingen ten aanzien van de klachtprocedures jeugdzorg.

Vanuit het recht op welzijn en ontwikkeling van kinderen en om ouders in staat te stellen zelf het welzijn en de ontwikkeling van hun kinderen te bieden, vraag ik de heer Karremans – als zijnde staatssecretaris van het verantwoordelijke ministerie voor de implementatie van het IVRK - het gebruik van de Kinderrechtentoets te promoten en te stimuleren bij uw collega's van de overige ministeries.

Jeugdbeleid- en bescherming schieten tekort voor kinderen én ouders

Als Kinderombudsman heb ik verschillende zittingen bijgewoond bij een kinderrechtster die onder andere gingen over het al dan niet uithuis- en terugplaatsen van kinderen. Op 19 juni bespreekte u twee rapporten die hierop zien. Ik constateerde tijdens die zittingen dat vanuit het kinderrechtenperspectief- het jeugd- en beschermingsbeleid zowel faalt richting de kinderen als richting hun ouders. Hieronder ga ik wat verder in op mijn observaties en de daarop gebaseerde conclusies.

In het [rapport](#) participatie vanaf de zijlijn, concludeerde de Kinder- en Nationale ombudsman dat participatie van kinderen en ouders in het vrijwillige jeugdzorgtraject niet voldeden aan de vier eisen die in het zogenaamde Lundy model worden gesteld; stem, ruimte, publiek en invloed.

Tijdens de zittingen die ik bijwoonde constateerde ik dat ook in het gedwongen kader participatie van kinderen en ouders niet goed vorm krijgt

waardoor zij onvoldoende invloed hebben op beslissingen die grote impact hebben op hun leven.

Pagina 3/4

Ons nummer

2248543

Ten aanzien van kinderen

Hoewel door de rechter met de betreffende kinderen op een goede manier werd gesproken, zag ik dat kinderen te weinig *ruimte* kregen om hun verhaal en wensen in volle breedte te vertellen en/of om hun eigen visie op de situatie te geven. Geen kind dat zich in zo'n complexe situatie bevindt kan zijn verhaal doen in een klein kwartiertje. Het kost tijd voor kinderen om genoeg vertrouwen te hebben om aan iemand te vertellen wat voor hen echt belangrijk is zonder loyaal te zijn aan (één van) hun ouders. Tijdens de zittingen zag ik dat deze tijd er niet is in het proces. Het gebrek aan ruimte zorgt ervoor dat zij niet op een goede manier hun *stem* kunnen laten horen en ze vervolgens onvoldoende *invloed* hebben op beslissingen die voor hun leven en toekomstperspectief heel belangrijk zijn. Ze hebben immers niet kunnen vertellen wat voor hen werkelijk het meest belangrijk is.

Ten aanzien van ouders

Kinderen hebben recht op veiligheid en een goede ontwikkeling. Hiervoor zijn ouders primair verantwoordelijk. Als zij dit hun kind niet kunnen bieden, hebben zij recht op hulp van de overheid. Ook in situaties waarin hun kind uit huis is geplaatst. De hulp en ondersteuning van de overheid aan ouders in deze situatie moet er dan op gericht zijn om zo snel en goed mogelijk te onderzoeken of en onder welke voorwaarden een kind terug geplaatst kan worden. En als terugplaatsing niet in het belang is van het kind, hoe contact tussen ouders en kind dan wel vorm kan hebben. Dit voor het welzijn en de ontwikkeling van kinderen en voor hun ouders. Want ouders zijn in het leven van kinderen immers doorgaans onvervangbaar.

Tijdens de zittingen constateerde ik dat ouders buiten spel staan op het moment dat hun kind uit huis wordt geplaatst. Zij hebben geen *stem*, krijgen geen *ruimte* om hun mening te geven en hebben daardoor geen invloed op beslissingen die worden genomen over het terugplaatsen van hun kinderen en/ of de hulp die zij daarvoor nodig hebben en recht op hebben. Ik zag een falend systeem van jeugdzorg. Ik zag dat beschikkingen van de kinderechter niet of niet tijdig worden uitgevoerd. Ik zag zelfs dat bij een gezag beëindiging de kinderen afwisselend bij vader en moeder woonden. Beiden zonder gezag. Ik zag bij zeer jonge uit huis geplaatste kinderen dat omgangsregelingen niet tot stand kwamen waardoor contact tussen ouders en kinderen niet tot stand kwam tijdens de uithuisplaatsing. En de kans dat ouders en kinderen ooit weer samen zouden leven tot een minimum werd gereduceerd. Wat ik zag wordt ook genoemd in de te bespreken rapporten. De urgentie nu werkelijk de jeugdbescherming zo uit te voeren als deze bedoeld is, - namelijk met het belang van het kind voorop- is enorm.

Vanwege de negatieve gevolgen voor het leven en de toekomst van uithuis geplaatste kinderen en de onzekerheid van ouders als het perspectief op terugplaatsing niet wordt onderzocht of geboden, vraag ik u beiden om al het mogelijke te doen om de praktijk uit de behandelde rapporten te beëindigen. Het gaat dan onder andere om in te zetten op beschikbaarheid van voldoende geschoolde (gezins)voogden en voldoende volwaardige zorgplekken voor kinderen.

En, indien mogelijk, wordt snelle terugplaatsing met de juiste hulp en ondersteuning gerealiseerd. Ouders en kinderen worden hierin volwaardig betrokken zodat ze werkelijk een stem en invloed hebben.

Pagina 4/4

Ons nummer
2248543

Met vriendelijke groet,

Margrite Kalverboer
Kinderombudsvrouw

Een afschrift van deze brief sturen wij naar de vaste commissie Volksgezondheid, Welzijn en Sport van de Tweede Kamer.